

Opća deklaracija o ljudskim odgovornostima

Predložilo vijeće InterAction Council 1997.

Preambula

S obzirom na to da je priznavanje urođenog dostojanstva te jednakih i neotuđivih prava svih članova ljudske obitelji temelj slobode, pravde i mira u svijetu, te podrazumijeva obveze ili odgovornosti,

s obzirom na to da isključivo zahtijevanje prava može dovesti do sukoba, podjele i beskrajnog spora, a zanemarivanje ljudskih odgovornosti može dovesti do bezakonja i kaosa,

s obzirom na to vladavina prava i promicanje ljudskih prava ovise o spremnosti muškaraca i žena da djeluju pravedno,

s obzirom na to da globalni problemi zahtijevaju globalna rješenja koja se mogu postići samo idejama, vrijednostima i normama koje poštuju sve kulture i društva,

s obzirom na to da svi ljudi, po svojem najboljem znanju i umijeću, imaju odgovornost da potiču bolji društveni poredak, kod kuće i u svijetu, cilj koji se ne može postići samo zakonima, propisima i konvencijama,

s obzirom na to da se ljudska težnja za napretkom i poboljšanjem može ostvariti samo dogovorenim vrijednostima i standardima koji vrijede za sve ljude i institucije u svako doba,

zbog toga sada

Glavna skupština

proglašava ovu Opću deklaraciju o ljudskim odgovornostima zajedničkim standardom za sve ljude i nacije do te krajnosti da svaki pojedinac i svako tijelo društva, imajući neprestano na umu ovu Deklaraciju, mora doprinijeti napretku zajednica i prosvjetljenju svih njihovih članova. Mi, narodi svijeta na taj način obnavljamo i jačamo obveze koje su već objavljene u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, odnosno, potpuno prihvaćanje dostojanstva svih ljudi, njihove neotuđive slobode i jednakosti te njihove međusobne solidarnosti. Prihvaćanje i svijest o ovim odgovornostima mora se poučavati i promicati diljem svijeta.

Temeljni principi čovječnosti

Članak 1.

Svaka osoba, bez obzira na spol, etničko podrijetlo, društveni status, političko mišljenje, jezik, dob, nacionalnost ili religiju ima odgovornost da se prema svim ljudima odnosi na čovječan način.

Članak 2.

Nijedna osoba ne smije pružiti podršku nijednom obliku nečovječnog ponašanja, ali svi ljudi imaju odgovornost težiti dostojanstvu i samopoštovanju drugih.

Članak 3.

Nijedna osoba, skupina ili organizacija, nijedna država, vojska ili policija nije iznad dobra i zla, svi su podložni etičkim standardima. Svi imaju odgovornost promicati dobro i u svemu izbjegavati zlo.

Članak 4.

Svi ljudi, obdareni razumom i savješću, moraju prihvatiti odgovornost prema svakome i svima, prema obiteljima i zajednicama, prema rasama, nacijama i religijama u duhu solidarnosti: Ono što ne želiš da drugi čine tebi, ne čini ni ti drugima.

Nenasilje i poštivanje života

Članak 5.

Svaka osoba ima odgovornost poštovati život. Nitko nema pravo ozlijediti, mučiti ili ubiti drugo ljudsko biće. To ne isključuje pravo opravdane samoobrane pojedinaca ili zajednica.

Članak 6.

Sporovi između država, skupina ili pojedinaca trebaju se rješavati bez nasilja. Nijedna vlada ne bi trebala tolerirati ili sudjelovati u djelima genocida ili terorizma, niti zlostavljati žene, djecu ili bilo koje druge civile kao instrumente rata. Svaki građanin i javni službenik ima odgovornost da djeluje na miran i nenasilan način.

Članak 7.

Svaka osoba je neizmjerljivo vrijedna i mora se bezuvjetno zaštititi. Životinje i prirodni okoliš također zahtijevaju zaštitu. Svi ljudi imaju odgovornost štititi zrak, vodu i tlo zemlje za dobrobit sadašnjih stanovnika i budućih generacija.

Pravda i solidarnost

Članak 8.

Svaka osoba ima odgovornost ponašati se čestito, pošteno i pravedno. Nijedna osoba ili skupina ne smije pljačkati ili proizvoljno lišiti drugu osobu ili skupinu njihovog vlasništva.

Članak 9.

Svi ljudi, s potrebnim alatima, imaju odgovornost poduzeti ozbiljne napore da nadvladaju siromaštvo, glad, neznanje i nejednakost. Oni trebaju promicati održivi razvoj diljem svijeta kako bi osigurali dostojanstvo, slobodu, sigurnost i pravdu za sve ljude.

Članak 10.

Svi ljudi imaju odgovornost razviti svoje talente marljivošću i zalaganjem; oni bi trebali imati jednak pristup obrazovanju i smislenom radu. Svatko bi trebao pružiti podršku potrebitim, ljudima u nepovoljnom položaju, osobama s invaliditetom i žrtvama diskriminacije.

Članak 11.

Sva imovina i bogatstvo moraju se upotrebljavati odgovorno u skladu s pravdom i za napredak ljudske rase. Ekonomskom i političkom snagom ne smije se upravljati kao instrumentom dominacije, već u svrhu ekonomske pravde i društvenog reda.

Iskrenost i tolerancija

Članak 12.

Svaka osoba ima odgovornost iskreno govoriti i djelovati. Nitko, bez obzira na koliko visokom ili moćnom položaju se nalazi, ne smije pričati laži. Pravo na privatnost te na osobnu i poslovnu povjerljivost mora se poštovati. Nitko nije obavezan govoriti čitavu istinu cijelo vrijeme.

Članak 13.

Nijedan političar, javni službenik, poslovni vođa, znanstvenik, pisac ili umjetnik nije izuzet iz općih etičkih standarda, niti su doktori, odvjetnici i drugi stručnjaci ljudi koji imaju posebne dužnosti prema klijentima. Stručni i drugi etički kodeksi trebaju biti odraz prioriteta općih standarda kao što su iskrenost i poštenje.

Članak 14.

Slobodom medija da obavješćuje javnost i kritizira društvene ustanove i vladine mjere, što je ključno za pravedno društvo, mora se koristiti na odgovoran i diskretan način. Sloboda medija ima posebnu odgovornost za točno i istinito izvješćivanje. Senzacionalna izvješća kojima se ugrožava ljudsko biće ili dostojanstvo moraju se uvijek izbjeći.

Članak 15.

I dok vjerska sloboda mora biti zajamčena, predstavnici religija imaju posebnu odgovornost da izbjegavaju izraze predrasuda i djela diskriminacije prema onima različitih uvjerenja. Oni ne bi trebali poticati ili opravdavati mržnju, fanatizam i vjerske ratove, već trebaju njegovati toleranciju i međusobno poštovanje među svim ljudima.

Međusobno poštovanje i partnerstvo

Članak 16.

Svi muškarci i žene imaju odgovornost u partnerstvu pokazati poštovanje jedan prema drugome i razumijevanje. Nitko ne smije podvrgnuti drugu osobu seksualnom iskorištavanju ili ovisnosti. Umjesto toga, seksualni partneri trebaju prihvatiti odgovornost brige za međusobnu dobrobit.

Članak 17.

U svim svojim kulturalnim i religijskim različitostima, brak zahtijeva ljubav, odanost i opraštanje te njegov cilj treba biti jamčenje sigurnosti i međusobne podrške.

Članak 18.

Razumno planiranje obitelji odgovornost je svakog para. Odnos roditelja i djece treba odražavati međusobnu ljubav, poštovanje, uvažavanje i brigu. Roditelji ili druge odrasle osobe ne smiju iskorištavati, zlostavljati ili loše postupati prema djeci.

Zaključak

Članak 19.

Ništa iz ove Deklaracije ne smije se protumačiti kao da podrazumijeva pravo bilo koje države, skupine ili osobe da sudjeluje u bilo kakvoj aktivnosti ili da izvede neki čin kojemu je cilj uništiti odgovornosti, prava i slobodu koje su određene u ovoj Deklaraciji i u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima iz 1948.